

MØTE I TEKNOLOGIRÅDET

Tid: Klokken 1000-1530, 9. oktober 2006
Sted: Teknologirådet, Prinsens gt 18, Oslo

Tilstede: Eivind Osnes, Rigmor Austgulen, Edel Elvevoll, Magne Espedal, Liv Lunde, Ann-Kristin Olsen, Tian Sørhaug, Andreas Skartveit, Carsten Tank-Nielsen, Kristin Veierød, Håkon With Andersen, Einar Johan Aas.

Forfall: Arnold K. Hansen, Ingvald Strømmen,

Fra sekretariatet møtte Tore Tennøe, Jon Fixdal, Hild Lamvik, Christine Hafskjold og Katrine Helstad

Forslag til referat:

Vedtakssaker

V-sak 10.06 Godkjenning av innkalling og dagsorden.
Innkalling og dagsorden ble godkjent

V-sak 11.06 Godkjenning av referat
Referat fra møtet 28. august 2006 ble godkjent

Drøftingsaker

D-sak 15.06 Arbeidsplan for 2007-2008

Teknologirådet har høsten 2006 gjennomført en offentlig idéinnsamling for å utforme arbeidsplan for 2007-2008. Det har blitt sendt ut over 400 brev, to elektroniske nyhetsbrev til Teknologirådets abonnenter og en rekke e-poster. Idéinnsamlingen har også blitt utlyst på www.teknologiradet.no. I tillegg har sekretariatet invitert ressurspersoner til to idélunsjer om henholdsvis energi og helse.

Til sammen kom det inn 58 forslag om prosjekter på mange ulike teknologiområder. 42 av disse kom fra eksterne parter, mens 16 kom fra sekretariatet og rådet. På møtet diskuterte rådet og sekretariatet i grupper og i plenum hvilke prosjektforslag som skal vurderes nærmere før endelig beslutning skal tas på rådsmøtet 5. desember.

Den endelige prosjektlisten er ment å utgjøre Teknologirådets kjerneportefølje de neste to årene. I tillegg skal det være åpning for enkelte nye prosjekter i perioden, for eksempel som følge av invitasjoner fra andre institusjoner, spin off-prosjekter eller spesielt aktuelle prosjekter. Enkelte påbegynte prosjekter vil dessuten fortsette i 2007. Dette gjelder:

- PRISE – Personvern og samfunnssikkerhet (til våren 2008)
- Nanoteknologi
- Online gambling
- RFID
- Å forbedre et menneske (hjerneforskning/konvergerende teknologier)
- Teknologisk fremsyn/metoder for teknologivurdering (fast oppgave)

Rådet kom frem til at følgende prosjektforslag skal utredes nærmere av sekretariatet:

1. Hvem skal få de beste frekvensene?
2. Biometriske kjennetegn
3. Kalkulerende elever
4. Oppfølging av scenarieverksted om Eldre og omsorgsteknologi (2000)
5. Gevinst av teknologiske hjelpemidler innen helse- og omsorgssektoren
6. Klinikk i stua
7. Helse, forsikring og teknologi
8. Rettssak om fedme
9. Den grønne bonden (evt. grønn matproduksjon)
10. Kjøttkakenes ytringsfrihet - sporing og merking av matvarer
11. Thorium kjernekraft – noe for Norge?
12. Vindkraft til lands, kystnært eller til havs?
13. CO2-frie kullkraftverk i Norge
14. Sluttbrukerteknologier for energiøkonomisering
15. Klimavennlig energiforsyning i Norge
16. Kostnader ved energiproduksjon
17. Fremtidens transport i by
18. Det digitale arbeidsliv

D-sak 16.06 Biodrivstoff: Konklusjoner og erfaringer

Jon Fixdal orienterte om arbeidet i ekspertgruppen for prosjektet "biodrivstoff". Gruppen har hatt følgende medlemmer: Mads Greker, Statistisk sentralbyrå; Frode Roness, Estra; Ann Martory, Statoil; Odd-Jarle Skjelhaugen, UMB Ås; Johannes Fjell Hojem, Zero, samt Carsten Tank-Nielsen og Fixdal fra Teknologirådet. Gruppen har avholdt tre møter, og er i ferd med å slutføre arbeidet med et nyhetsbrev til Stortinget.

I nyhetsbrevet peker ekspertgruppen på tre hovedtiltak for å fremme bruk av biodrivstoff i Norge: For det første innblanding av biodrivstoff i fossilt drivstoff, for det andre satsing på produksjon og bruk av 2.generasjon biodrivstoff og for det tredje eventuelle tiltak for å øke andelen drivstoff-fleksible biler i bilparken.

Gruppemedlemmene er enige om at innblanding er det tiltaket som på kort sikt vil gi størst gevinst, og at det både teknologisk og politisk er en svært lav terskel for å gjennomføre et slikt tiltak. Men, det er visse diskusjoner om innblanding bør fremmes gjennom bruk av incentiver eller påbud.

Videre er det enighet om at de største klimagevinstene vil komme med 2.generasjon biodrivstoff, bl.a. fordi drivstoffproduksjonen blir langt mer energieffektiv. Mht. drivstoff-fleksible biler er gruppen noe mer forbeholden, fordi slike biler vil gi et relativt begrenset bidrag til drivstoffsalg og fordi nye typer biodrivstoff kan gjøre dagens drivstoffleksible biler overflødig.

Rådet kommenterte kort arbeidet, og flere rådsmedlemmer pekte på viktigheten av å være presis når klimagevinsten ved bruk av biodrivstoff skal forklares. For øvrig var rådsmedlemmene positive til arbeidet i ekspertgruppen.

D-sak 17.06 Energy transition in Europe

På EPTAs ledermøte på Svalbard i april ble det vedtatt å sette i gang et fellesprosjekt med energiomleggingen i ulike europeiske land som tema. En viktig målsetning var å synliggjøre politiske valg, likheter og forskjeller i EPTA-landene på et aktuelt temaområde. Arbeidet er koblet til EPTA-konferansen 2006, som har samme tema.

Teknologirådet, ved Tore Tennøe og Jon Fixdal, har ledet prosjektet, som er det første i sin sort under EPTA-paraplyen.

Ved utforming av prosjektet design, har det vært en målsetning å gjøre det mulig for alle EPTA-medlemmer å delta. Et viktig punkt har derfor vært at alle institusjonene står som ansvarlig for å beskrive situasjonen i sine land eller regioner, og at det ikke ligger felles konklusjoner i rapporten. Teknologirådet har utformet en felles mal for innspillene, slik at de skal kunne sammenlignes. Det har ikke vært holdt felles møter i prosjektet (utenom EPTAs ledermøte og prosjektledermøte). Trykkekostnader er også distribuert ved at hver institusjon trykker etter behov, mens rapporten legges på EPTAs hjemmeside.

Sekretariatet karakteriserte prosjektet som en suksess så langt. Prosjektet har fått bidrag fra 14 ulike land og regioner. Dette var enda flere enn forventet, da flere EPTA-medlemmer deltok i fellesprosjekter for første gang. Prosjektet har dessuten blitt gjennomført uten forsinkelser og med mange interessante bidrag.

Rapporten *Energy transition in Europe – an overview of status and policy strategies for transforming European energy systems* gir en oversikt over dagens status og ulike lands politiske planer for å fremme fornybar energi, rent fossilt brensel og atomkraft. Det er store forskjeller med hensyn til hvilke energikilder det satses på. For eksempel satser Sverige stort på bioenergi, Frankrike primært på atomkraft, mens Danmark er sterke innen vindkraft.

Teknologirådet vil presentere rapporten for EPTA-konferansen og deretter oversende den til Stortinget.

D-sak 18.06 Neste møte: innspill og ønsker

Neste møte vil foregå i Berlin og i samarbeid med Teknologirådets EPTA-partner *Büro für Technikfolgen-Abschätzung beim Deutschen Bundestag* (TAB). Opplegg og felles interesseområder ble diskutert.

Orienteringssaker

O-sak 10.06 EPTA-konferansen. for arrangementet

Tore Tennøe presenterte program og status for EPTA-konferansen på Stortinget. Det er påmeldt parlamentarikere fra 13 parlamenter, inkludert EU-parlamentet i tillegg til en rekke nasjonale og internasjonale eksperter.

Arrangementet har to deler: EPTA-rådsmøtet mandag 16. oktober, med påfølgende mottakelse i den greske ambassaden og konferansemiddag på Ekeberg-restauranten, og EPTA-konferansen tirsdag 17. oktober.

EPTA-rådsmøtet vil bli ledet av rådsleder Eivind Osnes og sekretariatsleder Tore Tennøe. Aktuelle saker er blant annet presentasjon av konklusjonene fra fellesprosjektene *Energy transition in Europe* og *ICT and Privacy in Europe*; forslag til fellesprosjekt om genmodifiserte planter og mat; nytt rammeverk for EPTAs prosjekter; informasjons- og kommunikasjonsstrategi samt neste års presidentskap.

På konferansen vil parlamentarikere stå i sentrum som innledere og kommentatorer under overskriften *Energy transition in Europe*. Følgende sesjoner er satt opp:

- How can parliaments help the transition to low-fossil systems?
- Renewable energy – what difference can it make?
- Nuclear energy – can we do without it?
- Will clean fossils be clean enough?

En parlamentariker vil gi en 10 minutters innledning til hver sesjon, mens to andre får gi 5 minutters kommentarer før plenumsdebatt.

Teknologirådet har et godt samarbeid med Stortinget om konferansen. Heidi Sørensen vil være vertskap for lunsjen på EPTA-rådsmøtet, mens Lagtingets president Inge Lønning er vertskap for konferansen.

O-sak 11.06 Nytt fra sekretariatet

Sekretariatsleder Tore Tennøe orienterte om arbeidet med å rekruttere nye prosjektleder. 98 personer – mange godt kvalifiserte – hadde søkt stillingen. Av disse ble 9 kandidater med til dels ulike bakgrunn invitert til intervju.

Nye prosjektleder fra januar blir Jon Magnar Haugen (33) og Åse Kari Haugeto (31). Haugen har utdanning fra Landbrukshøgskolen samt innen realfag og historie fra universitetet. Han er for tiden ansatt i Naturvernforbundet. Haugeto har utdanning innen Industriell design fra NTNU og kommer fra prosjektlederstilling i Norsk Form.

I forslaget til statsbudsjett for 2007 er Teknologirådet tildelt 6,0 millioner kroner. Dette er en nominell nullvekst fra 2006. Råds- og sekretariatsleder er i dialog med Forskningsrådet om å heve budsjettnivået fra 2008.

O-sak 12.06 Pågående prosjekter

Tore Tennøe orienterte om pågående prosjekter på bakgrunn av utsendte statusrapporter. Siden sist møte er Personvern i skolen er startet opp i samarbeid med Datatilsynet og Utdanningsdirektoratet. Prosjektet om online gambling er også satt i gang.